

és színészeti ügyek referense, sz. 1882-ben, Pécsen. Jogi tanulmányai befejezése után 1905-ben a vallás- és közoktatásügyi minisztérium szolgálatába lépett, ahol fokozatosan előlépve, 1920-ban miniszteri tanácsossá nevezték ki. Tanulmányutat tett Angliában, Franciaországban, Hollandiában, több ízben Német- és Olaszországban, legutóbb Görögországban. Az 1922—25-iki években a vallás- és közoktatásügyi minisztérium művészeti ügyosztályának helyettes főnöke, a zene- és színművészeti ügyek referense. Behatóbban foglalkozott a vidéki színészet ügyeivel és az e téren jelentkező súlyos bajok alapos megoldásának egyetlen lehetőségét a nagy városok színházainak házikezelésbe vételében és a staggione-rendszer megvalósításában látja.

Kisfaludy Károly (kisfaludi), kiváló költő, költészetünk romantikus és nemzetesebb irányának megalapítója, a magyar vígjáték atyja, ki egyike volt legnagyobb és legjótékonyabb hatású íróinknak mind a közönségre, mind megifjodó irodalmunkra. Sz. 1788 febr. 5-én, Téten (Győr m.), megh. 1830 nov. 21-én, Pesten. 1799-től Győrött tanult. 1804-ben kadét lett; a napoleoni háborúban, 1805-ben mint zászlós vett részt. Első drámai kísérlete a „Gyilkos” volt, 1808. (Színrekerült 1820-ban.) Mivel ügyesen rajzolt, elhatározta, hogy festő lesz; anyai jószágrészét eladva, Bécsbe ment a festészeti akadémiára. Állandóan látogatta a Burg-színházat, megismerkedett Körner Tivadarral, a népszerű drámaíróval s ekkor írta Zách Klára című drámáját (1812). A székesfehérvári színtársulat Éder György igazgatása alatt 1819 április 18-án nagy hatás mellett adta elő a „Tatárok Magyarországon” című drámáját. (Erre az előadásra magyar-németnyelvű színlapot nyomattak és előadás előtt a Gotterhaltét kellett elénekelni a színészeknek.) Ugyanez év május 3-án Pesten is színrekerült, amikor is a társaság ezzel kezdte meg itteni szezonját. A színmű rendkívüli hatást aratott, melytől ösztönöztette, egymásután írta színműveit. Ismertebb művei ezek: Pártütők. (L. o.) Ilka, vagy Nándorfehérvár bevételé, színmű. 1819 jún. 16. Stibor vajda, ered. hazai dráma 4 felv. 1819 szept. 7. Pest. Kérők, vj. 3 felv. 1819 szept. 24. Pest. Szécsi Mária, vagy Murányvár ostroma. 1820 máj. 2. Ke-

mény Simon. (L. o.) Barátság és nagylelkűség. 1820. (Nem került színre.) Iréne. 1821 jún. 25. Székesfehérvár. Szilágyi szabadulása. 1823 ápr. 22. Három egyszerre, vj. 1 felv. 1829 dec. 20. Kassa. Csalódások, vj. 4 felv. 1829 dec. 30 U. o. Csák Máté, dráma. 1830. Szeget-szeggel, vj. 1 felv. 1830 febr. 5. Kassa. A vígjáték, vj. 1 felv. 1830 jún. 13. Ungvár. Budán 1833 nov. 10-én adták, azután újból 1834 aug. 10-én. A leányörzö, vj. 3 felv. 1830 nov. 18. Kassa. Hűség próbája, vj. 1 felv. 1834 jan. 13. Buda. Nem mehet ki a szobából, vj. 1 felv. 1834 febr. 20. U. o. Kénytelen jószívűség, vj. 1 felv. A betegek, vj. 1 felv. Nelzor és Amida, keleti dráma 1 felv. A fősvény, vj. 1 felv. Lefordította: Voltaire „Brutus”-át. Kisfaludy temetése napján az ország összes színtársulatai előadásokat tartottak emlékére. Sírirata így szól:

Kisfaludyt ne keresd e keskeny sírban,
[ó honfi;
S e rövid élet után holtnak örökre ne véld.
Itt csak elomlandó tetemet jelölék ki ba-
[ráti,
Fenn van időt múltó szelleme műveiben.
(Vörösmarty.)

Szobrát 1892 október 2-án leplezték le Győrött, ugyanott 1926 október 31-én a Kisfaludy-utca 24. számú ház régi emléktábláját újjal cserélték ki, melynek ez a felirata: „Ebben a házban lakott tanulóéveiben Kisfaludy Sándor, 1783—1788. és Kisfaludy Károly, 1798—1803. Ezt a táblát a Kisfaludy Irodalmi Kör szentelte emlékükné, 1925”. 1930 jan. 9-én a Kisfaludy Társaság megülte halálának centennáriumát.

Kisfaludy Melanie (kisfaludi), színésznő, (operaénekesnő), sz. 1895-ben, Budapest. Színpadra lépett 1915-ben.

Kisfaludy Sándor, költő, a 19. század első évtizedének Csokonai mellett legnépszerűbb költője, sz. 1772 szeptember 27-én Sümegen, meghalt 1844 október 28-án u. o. Iskoláit Győrött és Pozsonyban végezte, ahol az 1790-iki nagy nemzeti fölbuzdulás lángra lobbantotta hazafiúi lelkesedését. 1793-ban Bécsbe került a testőrséghez. Ő alapította és kezdetben igazgatta a balatonfüredi színházat. Színművei: Hunyadi, történelmi dráma 5 felvonásban, 1816, Az em-